

بسم الله الرحمن الرحيم

جایگاه امام عادل

(ترجمه)

در تحفه آخوذی شرح جامع ترمذی، باب "مَا جَاءَ فِي الْإِمَامِ الْعَادِلِ" از ابو سعید خدری رضی الله عنه روایت شده است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«إِنَّ أَحَبَّ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَدْنَاهُمْ مِنْهُ مَجْلِسًا، إِمَامٌ عَادِلٌ وَأَبْغَضَ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ وَأَبْغَضَهُمْ مِنْهُ مَجْلِسًا، إِمَامٌ جَائِرٌ.»

ترجمه: محبوبترین مردم نزد الله در روز رستاخیز و نزدیکترین آنان به الله از لحاظ جایگاه و منزلت حاکم عادل است، کسی که بیشتر مورد خشم الله قرار گرفته و دورترین آنان به الله از لحاظ جایگاه و منزلت، حاکم ظالم است.

ملا علی قاری هروی گفته است که (إِنْ أَحَبَّ النَّاسِ) یعنی محبوبترین آنان و امام مناوی گفته است کسانی که بیش از دیگران از محبت الله سبحانه و تعالی سعادت مند هستند. (وَأَدْنَاهُمْ) یعنی نزدیکترین آنها، (مِنْهُ مَجْلِسًا) ملا علی قاری گفته است که از جهت مقام و مرتبه به الله سبحانه و تعالی نزدیک هستند و امام مناوی گفته است که نزدیکترین آنها از روی کرامت و بلندترین آنها از روی منزلت خود. (إِمَامٌ جَائِرٌ) یعنی حاکم ظالم.

از قاسم بن مخیمره روایت است که گفت: «إِنَّمَا زَمَانُكُمْ سُلْطَانُكُمْ، فَإِذَا صَلَحَ سُلْطَانُكُمْ، صَلَحَ زَمَانُكُمْ، وَإِذَا فَسَدَ سُلْطَانُكُمْ، فَسَدَ زَمَانُكُمْ» ترجمه: بدون شک که زمان شما وابسته به حاکم شماست، اگر حاکم شما اصلاح شد زمان شما اصلاح می شود و اگر حاکم شما فاسد شد زمان شما نیز فاسد خواهد شد.

روایت است: هنگامی که خلیفه مسلمانان، عمر بن عبدالعزیز رحمه الله به خلافت رسیدند، به حسن بصری رحمه الله نامه ای نوشت و از او درباره ویژگی های امام عادل پرسید. امام حسن بصری رحمه الله برای خلیفه چنین نوشت:

«ای امیر المؤمنین! بدان که الله عزوجل امام عادل را هدایت گر هر کج رو، بازدارنده هر ستمگر، اصلاح کننده هر تبه کار، نیرو و قدرت هر ناتوان، حامی هر مظلوم و پناهگاه هر ستم دیده قرار داده است. ای امیر المؤمنین! امام عادل همچو چوپانی مهربان و دل سوز است که بهترین چراگاه را برای گله اش برگزیده، آنها را از چراگاه های خطرناک دور می کند، از آنان در مقابل حیوانات درنده محافظت کرده و اجازه نمی دهد در معرض گرمای شدید یا کدما گزندی قرار گیرند.

ای امیر المؤمنین! امام عادل مانند پدری مهربان برای فرزندانش است که وقتی کوچک هستند برای راحتی آنها و طلب رزق و روزی تلاش می کند و زمانی که بزرگ شدند به آنها آموزش می دهد و تا زمانی که زنده است برای فرزندان خود ذخیره می کند تا بعد از مرگش اندوخته ای داشته باشند. ای امیر المؤمنین! امام عادل مانند

مادر دل‌سوز و مهربانی است که فرزندان خود را دوست دارد، فرزند خود را در دوران بارداری به دشواری حمل کرده و با دشواری زاییده و آن را در نوزادی پرورش می‌دهد؛ طوری که شب‌ها را بخاطر فرزندش با بیداری سپری کرده با آرامش آن آرام می‌گیرد، گاهی او را شیر می‌دهد و گاهی از شیر جدا می‌کند و با خوشحالی فرزندش خوشحال شده و با ناراحتی آن غمگین می‌شود.»

ای مسلمانان! آیا حکام شما این صفات را دارند؟ آیا وضعیتی را که در آن به سر می‌برید، نمی‌بینند؟ ما در ابتدا حکام خود را مقصر می‌دانستیم؛ سپس آنان را خائن پنداشتیم؛ اما اکنون می‌بینیم که انواع فسق، فجور و کفر آنها را احاطه کرده است. تصاویری دیده‌ایم که زبان‌های مان از گفتن آن عاجز است و زبان عربی توان این را ندارد که زبونی و تبه‌کاری آنها در حق امت اسلامی را بیان کند و دیگر هرگز از عدالت و بی‌عدالتی آنها سخن نمی‌گوییم، پس روز قیامت در نزد الله سبحانه و تعالی چه حالتی خواهند داشت؟ و از الله متعال عافیت و سلامتی مسئلت داریم.

مترجم: حسن سلحشور